10. การควบคุมภายใน

10.1 การประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในโดยคณะกรรมการบริษัท

ในการประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 4/2554 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2554 โดยมีคณะกรรมการตรวจสอบเข้าร่วมประชุมด้วย คณะกรรมการได้ประเมินระบบควบคุมภายในโดยการซักถามข้อมูลจากฝ่ายบริหารเกี่ยวกับความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของบริษัท ทั้ง 5 ส่วน คือ องค์กรและสภาพแวดล้อม การบริหารความเสี่ยง การควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล และระบบการติดตาม ภายหลังจากการประเมินแล้วคณะกรรมการมีความเห็นว่า บริษัท มีระบบควบคุมภายในในเรื่องการทำธุรกรรมกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวอย่างเพียงพอแล้ว และมีระบบควบคุมภายในในด้านต่างๆ ทั้ง 5 ส่วน ที่มีความเหมาะสมและเพียงพอในการที่จะป้องกันทรัพย์สินอันเกิดจากการที่ผู้บริหารนำไปใช้โดยมิชอบหรือโดยไม่มีอำนาจ รวมถึงมีระบบการตรวจสอบภายในที่มีความอิสระในการติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน นอกจากนี้ บริษัท ยังมีระบบการจัดเก็บเอกสารสำคัญที่ทำให้กรรมการ ผู้สอบบัญชี และผู้มีอำนาจตามกฎหมายสามารถตรวจสอบได้ภายในระยะเวลาอันควร

10.2 นโยบายการดำเนินการตรวจสอบภายใน

บริษัทมีนโยบายแต่งตั้งผู้มีความรู้ความสามารถ ซึ่งได้แก่ รศ.ชูศรี เที้ยศิริเพชร ให้เป็นที่ปรึกษาในการวางระบบการควบคุมภายในให้แข็งแกร่ง พร้อมทั้งดำเนินการขจัดความเสี่ยงและรายการสิ่งที่ผิดปกติ และแต่งตั้งให้ นางสาวจุติรัตน์ พรหมโชติชัย ซึ่งเป็นผู้ตรวจสอบภายในของบริษัท ดำรงตำแหน่งเป็นเลขานุการกรรมการตรวจสอบ ทำหน้าที่ประสานงานกับ รศ.ชูศรี เที้ยศิริเพชร และนำเสนอผลการตรวจสอบภายในต่อคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยทุกๆ 3 เดือน

ทั้งนี้ ผู้ตรวจสอบภายในจะทำการประเมินความเสี่ยงและจัดทำแผนการตรวจสอบภายในรายปี ดำเนินการตรวจสอบ ตลอดจนตรวจติดตามผลการปรับปรุงระบบ และรายงานตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยทุกไตรมาส มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการประเมินประสิทธิภาพและความเหมาะสมเพียงพอของระบบการควบคุมภายในที่มีอยู่ในปัจจุบัน การปฏิบัติตามนโยบายและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความเหมาะสมและเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินของบริษัท โดยที่ผ่านมาผู้ตรวจสอบภายในได้เข้าตรวจสอบกระบวนการปฏิบัติงานของบริษัท ให้ข้อสังเกตและข้อแนะนำเพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานซึ่งผู้บริหารให้ความสำคัญและได้ดำเนินการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ตรวจสอบภายในแล้ว

10.3 ข้อสังเกตของผู้สอบบัญชีสำหรับระบบการควบคุมภายในของบริษัท

บริษัท เอเอสที มาสเตอร์ จำกัด ซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทได้ทำการสอบทานระบบการควบคุมภายในสำหรับปี 2553 ซึ่งผู้สอบบัญชีได้ให้ข้อสังเกตสำหรับระบบควบคุมภายในของบริษัทและแจ้งให้บริษัททราบพร้อมกับข้อเสนอแนะเพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งมีประเด็นสำคัญโดยสรุปดังนี้

ข้อสังเกตของผู้สอบบัญชี	การดำเนินการของบริษัท
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	
- ไม่มีการแบ่งแยกหน้าที่ผู้ดูแลและรักษาเงินสดย่อยอย่างเหมาะสม เช่น ฝ่ายจัดซื้อเป็นผู้ดูแลเงินสดย่อยทั้งส่วนของบริษัทและของ GG และการจัดเก็บเงินสดย่อยของบริษัทและบริษัทย่อยเก็บไว้รวมกัน	- บริษัทได้มีการปรับระบบแล้วโดยมอบให้ผู้จัดการฝ่ายการเงินเป็นผู้ดูแลเงินสดย่อย และมีการแยกเงินสดย่อยสำหรับบริษัท APCO และ GG แล้วตั้งแต่เดือนเมษายน 2554
- วงเงินสดย่อยของ ASL มิได้มีการเบิกชดเชยให้เต็มวงเงินอยู่เสมอ	- บริษัทได้ดำเนินการให้ผู้รักษาเงินสดย่อยทำการเบิกชดเชยเมื่อมีวงเงินคงเหลือร้อยละ 50 ของวงเงินรวม

ข้อสังเกตของผู้สอบบัญชี	การดำเนินการของบริษัท
สินค้าคงเหลือ - บริษัทไม่ได้จัดทำรายงานวิเคราะห์อายุสินค้าคงเหลือ (วัตถุดิบและวัตถุดิบแปลงสภาพ) ซึ่งจะแสดงถึงรายละเอียดสินค้าที่ไม่เคลื่อนไหว สินค้าล้าสมัย สินค้าเสียหาย เป็นต้น - ในการขายสินค้าของบริษัทแผนกบัญชีขายเป็นผู้ออกใบกำกับภาษี (ซึ่งเป็นคนเดียวกับแผนกการเงิน) และได้ส่งใบกำกับภาษีให้กับฝ่ายคลังสินค้าตรวจเช็คกับสินค้า - ASL ทำการประกันภัยสินค้าคงเหลือในวงเงินจำนวน 5.0 ล้านบาท ซึ่งไม่ครอบคลุมมูลค่าสินค้าคงเหลือ ณ สิ้นปี 2553 จำนวน 6.9 ล้านบาท	- บริษัทได้มีการจัดทำการวิเคราะห์อายุสินค้าคงเหลือแล้ว และจัดทำรายงานเพื่อเสนอฝ่ายบริหารต่อไป พร้อมทั้งมีนโยบายให้มีการตรวจสอบสินค้าทุกสิ้นเดือนเพื่อประเมินสภาพสินค้า - บริษัทได้มีการรับพนักงานใหม่ทำหน้าที่ออกใบกำกับสินค้าแล้ว และใบสั่งขาย(ไม่ระบุราคา)ให้คลังสินค้าแทน ตั้งแต่เดือนเมษายน 2554 - บริษัทจะพิจารณาวงเงินใหม่เมื่อมีการต่ออายุกรมธรรม์ในปี 2554
สินทรัพย์ถาวร - ไม่มีการตรวจนับสินทรัพย์ถาวร - บริษัทมีสินทรัพย์ถาวรที่ตัดค่าเสื่อมราคาหมดแล้วแต่ยังใช้งานอยู่เป็นจำนวน 5.5 ล้านบาท	- บริษัทได้เริ่มดำเนินการสำรวจรายการสินทรัพย์จากบัญชีแล้ว และจะมอบหมายให้ทุกฝ่ายตรวจสอบสินทรัพย์ที่มีอยู่จริง โดยฝ่ายบัญชีจะร่วมตรวจนับ โดยคาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนกรกฎาคม 2554 - ผู้บริหารยืนยันการตัดค่าเสื่อมราคาของบริษัทในปัจจุบันมีความหมาะสมแล้ว อย่างไรก็ตามบริษัทจะทบทวนประมาณการอายุใช้งานของสินทรัพย์ให้เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ
รายการระหว่างกัน - บริษัทมีรายการกับบริษัทที่เกี่ยวข้องกันหลายรายการ ซึ่งรายละเอียดของรายการไม่มีการสอบทานจากฝ่ายบริหาร	- ฝ่ายบัญชีได้ดำเนินการสรุปรายการระหว่างกันและนำเสนอผู้บริหารพิจารณาเป็นรายเดือน รวมทั้งจัดให้มีการนำเสนอต่อกรรมการตรวจสอบทุกไตรมาส
ระบบเงินเดือน - ฝ่ายจัดซื้อและผู้รักษาเงินสดย่อยซึ่งเป็นบุคคลเดียวกันเป็นผู้จัดทำทะเบียนเงินเดือน (Payroll) และ ภ.ง.ด. 1	- ในเดือนเมษายนบริษัทได้ว่าจ้างพนักงานใหม่มาเพื่อทำงานฝ่ายจัดซื้อแล้ว ส่วนด้านบุคคลได้มอบหมายผู้จัดการสำนักงานเป็นผู้ทำหน้าที่ดูแล
เจ้าหนี้ค่าคอมมิชชั่น - บริษัทมียอดเจ้าหนี้ค่าคอมมิชชั่นคงค้างมาตั้งแต่ปี 2547 – 2553 โดยมิได้เก็บข้อมูลเป็นรายบุคคลไว้	- เจ้าหนี้ค่าคอมมิชชั่นค้างจ่ายดังกล่าว เป็นยอดรวมของค่าคอมมิชชั่นสำหรับสมาชิกตัวแทนขายที่ต่ำกว่า 100 บาทต่อราย ซึ่งเป็นยอดขั้นต่ำที่บริษัทมิได้ทำการโอนเงินให้สมาชิก ดังนั้นจึงคงเหลือค่าคอมมิชชั่นคงค้างสำหรับสมาชิกที่ไม่ได้มารับเงินด้วยตนเอง ซึ่งบริษัทได้ดำเนินการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นรายบุคคลแล้วในเดือนมีนาคม 2554
เรื่องทั่วไป - ASL ไม่มีการเซ็นชื่อผู้มีหน้าที่ต่างๆ หน้าใบสำคัญต่างๆ เช่น ใบสำคัญรับ ใบสำคัญจ่าย เป็นต้น หรือมีการเซ็นไม่ครบถ้วน	- บริษัทได้ดำเนินการแจ้งให้พนักงานจัดทำเอกสารให้ครบถ้วนแล้วตั้งแต่เดือนเมษายน 2554

10.4 ข้อสังเกตของผู้ตรวจสอบภายใน

ในช่วงที่ผ่านมา ผู้ตรวจสอบภายในได้ทำการประเมินทบทวนคู่มือการปฏิบัติงานของบริษัททั้ง 8 ระบบ ได้แก่ ระบบการขายสินค้าและการรับชำระเงิน ระบบการจัดซื้อและการจ่ายชำระเงิน ระบบการบริหารการเงิน ระบบการควบคุมสินค้าคงคลัง ระบบการควบคุมสินทรัพย์ ระบบการคำนวณต้นทุนสินค้า ระบบงานบุคคล และระบบการผลิตและการควบคุมคุณภาพ ซึ่งบริษัทได้ทำการปรับปรุงไปแล้วบางส่วนตามคำแนะนำของผู้ตรวจสอบภายในเพื่อให้ระบบการควบคุมภายในมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังได้ทำแผนการตรวจสอบสำหรับปี 2554 โดยพิจารณาทำการเข้าตรวจสอบระบบการบริหารงานหลักที่มีผลกระทบสูงสุดต่อการดำเนินกิจการของกลุ่มบริษัทก่อน ซึ่งได้แก่ ระบบการขายและการรับชำระเงิน และระบบการควบคุมสินค้าคงคลังและการคำนวณต้นทุนสินค้า โดยได้ทำการตรวจสอบเอกสารระหว่างเดือนมกราคม – กรกฎาคม 2554 โดยผู้ตรวจสอบภายในได้ให้ข้อเสนอแนะ โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ข้อสังเกตของผู้ตรวจสอบภายใน	การดำเนินการของบริษัท
ระบบการขายสินค้า	
- บริษัทยังไม่มีผู้อำนวยการฝ่ายการตลาด โดยปัจจุบันกรรมการผู้จัดการเป็นผู้วางแผนการตลาดและเป้าหมายการขาย	- ได้มีการว่าจ้างผู้อำนวยการฝ่ายการตลาดแล้วในเดือนสิงหาคม 2554
- ไม่มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุมัติรับลูกค้าใหม่และการให้สินเชื่อและไม่มีการกำหนดวงเงินสินเชื่อสำหรับลูกค้าบางราย	- บริษัทได้จัดทำหลักเกณฑ์ในการพิจารณารับลูกค้าใหม่ และการให้สินเชื่อแล้ว
- ไม่มีการจัดทำใบเสนอราคาที่เป็นปัจจุบันสำหรับลูกค้าบางราย โดยใบเสนอราคายังคงเป็นของปี 2552	- บริษัทได้ทำการปรับปรุงการเสนอราคาให้เป็นปัจจุบันเรียบร้อยแล้ว
- ฝ่ายขายนำส่งสำเนาใบกำกับสินค้าให้ฝ่ายคลังสินค้าเพื่อทำการจัดสินค้า ทำให้ฝ่ายคลังสินค้าทราบราคาขาย	- ฝ่ายขายได้มีการออกใบเบิกสินค้าเพื่อเบิกสินค้าจากคลังแล้ว โดยฝ่ายคลังสินค้าจะไม่มีการรับทราบราคาขาย
การรับชำระหนี้	
- ลูกหนี้บางรายมีการรับชำระเงินล่าช้าเกินอายุหนี้ โดยบริษัทได้มีการติดตามหนี้เดิมที่เกินกำหนดจนครบ แต่หนี้ใหม่เริ่มมีการค้างชำระโดยยังไม่มีการรายงานผู้บริหาร	- ลูกค้ารายดังกล่าวเป็นลูกค้าที่ซื้อขายกับบริษัทมาเป็นเวลานานและไม่เคยเกิดปัญหาหนี้สูญ อย่างไรก็ตามบริษัทจะดำเนินการให้มีการติดตามการชำระหนี้อย่างใกล้ชิดมากขึ้น และหากมีปัญหาติดขัดจะแจ้งผู้บริหารทันที
ระบบการบันทึกบัญชีและการรายงาน	
- มีการบันทึกรายละเอียดการขาย แต่ไม่มีการจัดทำรายงานเป็นประจำเพื่อนำเสนอผู้บริหาร โดยจะใช้วิธีการชี้แจงเมื่อได้รับการสอบถาม	- บริษัทจะจัดให้มีการจัดทำรายงานสรุปการขายอย่างน้อยเดือนละครั้งเพื่อนำเสนอผู้บริหาร โดยเปรียบเทียบผลงานขายกับแผนงานที่ตั้งไว้
ระบบการจ่ายค่าคอมมิชชั่น	
- ระบบการประมวลผลค่าคอมมิชชั่น เป็นไปตามกำหนดเวลา สอดคล้องกับยอดขายและมีความถูกต้อง อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการป้องกันการเข้าถึงข้อมูลของระบบคอมพิวเตอร์โดยผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง	- ฝ่าย IT ได้ดำเนินการแก้ไขข้อมูลของระบบคอมพิวเตอร์ โดยการกำหนด Password เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเท่านั้นที่สามารถเข้าไปแก้ไขข้อมูลในระบบได้
ระบบการควบคุมสินค้าคงคลัง	
- แนะนำให้มีการใช้โปรแกรมที่เชื่อมกระบวนการควบคุมสินค้าคงคลังกับบัญชีสินค้าคงคลัง เพื่อให้การทำงานรวดเร็วยิ่งขึ้น	- ฝ่ายบัญชีกำลังอยู่ในระหว่างการศึกษาโปรแกรมที่เหมาะสม
- ภายหลังจากการตรวจนับสินค้าคงคลังแล้ว การปรับปรุงรายการยังไม่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร	- ปัจจุบันการปรับปรุงบัญชีสินค้ามีการจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการอนุมัติจากผู้บริหาร
- สินค้าของ APCO ที่เก็บอยู่ที่กรุงเทพฯ ยังไม่มีการตรวจนับ	- จัดให้มีการตรวจนับอย่างสม่ำเสมอเช่นเดียวกับสินค้าที่

ข้อสังเกตของผู้ตรวจสอบภายใน	การดำเนินการของบริษัท
	จัดเก็บที่โรงงาน

สำหรับการตรวจสอบระบบอื่นๆ อาทิ ระบบบริหารงานบุคคล ระบบจัดซื้อ และจ่ายชำระเงิน เป็นต้น ผู้ตรวจสอบภายในมีแผนทยอยเข้าตรวจสอบแต่ละระบบภายในปี 2554 และรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการตรวจสอบเป็นรายไตรมาส โดยแผนงานดังกล่าวได้รับอนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการตรวจสอบเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2554

ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาระบบการควบคุมภายในของบริษัทแล้ว และมีความเห็นว่าบริษัทได้ทำการปรับปรุงแก้ไขระบบการควบคุมภายในตามข้อเสนอแนะของผู้สอบบัญชีและผู้ตรวจสอบภายใน โดยเฉพาะในประเด็นที่มีสาระสำคัญซึ่งจะส่งผลกระทบต่องบการเงินเรียบร้อยแล้ว โดยประเด็นอื่นๆที่ผู้ตรวจสอบภายในแนะนำจะเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการบริหารจัดการภายใน ซึ่งบริษัทจะพิจารณาทำการปรับปรุงในส่วนที่ทำให้ระบบการบริษัทจัดการมีความคล่องตัวมากขึ้นโดยมีค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม